

Zpracoval: Ing. Lenka Kovačovská, Ph.D.
Tel: 224 853 240

Datum: 10. 3. 2014
Verze: 8

Schválil na pracovní úrovni: MPO, Mgr. Pavel Kavina, Ph.D., Ing. Pavel Gebauer

Rámcová pozice / Stanovisko pro Parlament ČR

Projednávaná věc: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Rámcová politika v oblasti klimatu a energetiky v období 2020–2030

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: A policy framework for climate and energy in the period from 2020 to 2030

Pracovní skupina: H.07 – Energetika, J.1 – Životní prostředí

Číslo dokumentů: 2014/ST/05644, COM(2014) 15 final

Stupeň priority pro ČR: Národní priorita

1) Popis problematiky - včetně stádia projednávání:

Dne 22. ledna 2014 Evropská komise (dále EK) vydala sdělení ohledně návrhu budoucího rámce EU v oblasti klimatické a energetické politiky do roku 2030 (dále klimaticko-energetický rámec 2030). Evropská komise tím cílí na stanovení mezikroků pro naplnění dlouhodobého cíle EU v oblasti dosažení nízkouhlíkové ekonomiky do r. 2050.

Klíčovou otázkou sdělení je nastavení cílů v oblasti snižování emisí skleníkových plynů, zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie (OZE) a energetické účinnosti. Vedle tohoto sdělení EK ve stejný den vydala rovněž další návrhy související s politikou EU v oblasti změny klimatu, životního prostředí, energetiky a průmyslu, včetně návrhu reformy systému obchodování s emisními povolenkami (EU ETS), sdělení EK „Ceny energie a energetické náklady“, sdělení a doporučení EK k průzkumu a těžbě uhlovodíků (jako je plyn z břidlic) s použitím vysokoobjemového hydraulického štěpení v EU a sdělení za obnovu evropského průmyslu.

Na jednání Coreperu I 24. 1. 2014 představili klimaticko-energetický rámec 2030 generální ředitelé (dále GŘ) rámec pro klima (GŘ DG CLIMA) a energetiku (GŘ DG ENER). Zdůraznili potřebu stabilního investičního prostředí a reflektování obtížné situace některých průmyslových oborů. Téma bylo projednáváno na pracovních skupinách pro životní prostředí a energetiku v průběhu ledna a února. Úvodní diskuze ministrů proběhla na Radě pro konkurenceschopnost (COCOM) dne 20. 2. 2014, na Radě pro životní prostředí (ENVI) dne 3. března a Radě pro energetiku (TTE-E) dne 4. března 2014. Ekonomické aspekty klimaticko-energetického rámce byly diskutovány ministry financí států EU na Radě

ECOFIN 11. března 2014. Diskuse ke klimaticko-energetickému rámci 2030 proběhne také na Evropské radě 20. – 21. března 2014.

Struktura sdělení:

1. Úvod

Shrnuje situaci ohledně dosavadního naplňování cílů 20-20-20 klimaticko-energetického balíčku z roku 2008 a konstatuje, že EU je na dobré cestě dosáhnout cíle pro redukci emisí skleníkových plynů i pro podíl obnovitelných zdrojů energie (OZE) a došlo k značnému pokroku v oblasti energetické účinnosti. EK připouští výraznou změnu vnitřních i vnějších podmínek vůči roku 2008 (ekonomická krize, noví dominantní spotřebitelé energie v Číně a Indii, omezená funkčnost systému obchodování s emisními povolenkami (EU ETS), dopady rozšíření OZE na provozování energetických systémů), včetně rostoucích cen za energii a prohlubujících se rozdílů v těchto cenách mezi EU a jejími hlavními světovými obchodními partnery, především USA. EK trvá na potřebě přechodu k nízkouhlíkové ekonomice v souladu s nákladově efektivní cestou popsanou v cestovních mapách do roku 2050¹. **EK zdůrazňuje potřebu zohledňovat stávající ekonomickou i politickou realitu a vycházet ze zkušeností nabytých ze stávajícího politického rámce.**

Rámec do roku 2030 by tak měl být založen na plné implementaci cílů do roku 2020 a současně na:

- Ambiciózním závazku redukce emisí skleníkových plynů v souladu s cestovní mapou do roku 2050 nákladově efektivním způsobem.
- Zjednodušení evropského politického rámce.
- Poskytnutí flexibility členským státům v určení způsobu postupného přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku s ohledem na jejich specifické podmínky, preferovaný energetický mix a potřeby s ohledem na energetickou bezpečnost tak, aby byly jejich náklady minimalizovány.
- Posílení regionální spolupráce mezi členskými státy a pokračující integraci trhů a zabraňování tržním distorzím.
- Dalším rozvoji OZE v souladu s principem nákladové efektivity, integrace vnitřního trhu a nenarušení principů hospodářské soutěže.
- Zajištění konkurenceschopnosti průmyslu a dostupnosti energie pro spotřebitele.
- Zlepšení energetické bezpečnosti při současném dosažení nízkouhlíkového a konkurenceschopného energetického systému.
- Zvyšování jistoty investorů prostřednictvím jasných signálů, které by jim dnes ukázaly, jak bude politický rámec vypadat po roce 2020, a jejich ubezpečení, že před tímto datem u stávajících cílů a nástrojů nedojde k podstatným změnám
- Spravedlivém rozdělení úsilí mezi členskými státy, které bude odrážet jejich specifické podmínky a možnosti.

2. Hlavní body rámce

Komise na základě zhodnocení stávající praxe ve studii dopadů (dále IA – SWD(2014)15) tvrdí, že přestože cíle klimaticko-energetické politiky stanovené na evropské i národní úrovni

---

¹ Low Carbon Economy Roadmap 2050, Energy Roadmap 2050.

mohou vyvolat silné aktivity ze strany členských států a růst nových odvětví, nezajistily pokaždé tržní integraci, nákladovou efektivitu a narušovaly hospodářskou soutěž. Hlavní cíl na redukcí emisí skleníkových plynů (GHG) představuje nejméně nákladný způsob dosažení nízkouhlíkové ekonomiky. Tento cíl by sám o sobě měl vést k nárůstu podílu OZE a zvýšení energetické účinnosti.

S ohledem na tuto skutečnost navrhuje EK nový cíl redukce emisí GHG v rámci EU, a to sice o 40 % ve srovnání s rokem 1990 s rozdělením na sektory zahrnuté v EU ETS a nezahrnuté do EU ETS jako základ evropské klimatické a energetické politiky do roku 2030. Cíl by dle EK měl být doplněn závazným evropským cílem podílu OZE ve výši minimálně 27 %, který by ovšem nebyl závazný pro jednotlivé ČS (tj. s ponecháním flexibility členským státům ohledně volby možných národních cílů). Otázka optimálního způsobu dosažení energetických úspor do roku 2030, včetně případného návrhu cíle pro tuto oblast, bude podrobně analyzována v létě 2014 na základě přezkumu směrnice o energetické účinnosti.

Celý systém bude dle EK doplněn novým rámcem řízení („governance process“), který by systémem konzultací s okolními ČS a EK a pomocí nových Národních plánů měl vést k naplnění cílů EU (jak evropských závazků v podílu OZE a energetických úspor, tak cíle snížení emisí GHG v sektorech mimo EU ETS).

2.1. Cíl redukce emisí skleníkových plynů

V sektoru EU ETS bude muset dojít k 43% redukci emisí GHG do roku 2030 a v sektorech mimo EU ETS o 30 % ve srovnání s referenčním rokem 2005. Aby bylo dosaženo požadované redukce emisí v EU ETS, roční redukční faktor, kterým je určeno maximální množství povolenek, bude navýšen ze stávajících 1,74 % na 2,2 % po roce 2020. Rovněž cíl snížení emisí v sektorech mimo EU ETS bude alokován mezi členské státy na základě zatím nenavrženého klíče. EK potvrzuje, že náklady a investice související s naplňováním tohoto cíle budou relativně vyšší v členských státech s nižšími příjmy tak, aby byly minimalizovány celkové náklady na úrovni EU.

EK nevidí důvod pro stanovení si „podmíněného“ vyššího cíle před zahájením mezinárodních jednání. EK rovněž navrhuje možnost využít externích/mezinárodních kreditů pro usnadnění plnění cíle pouze v případě, kdy by byl na základě mezinárodních jednání redukční závazek EU zvýšen nad úroveň navrženou EK ve sdělení.

2.2. Cíl pro OZE na úrovni EU

OZE musí podle EK i nadále hrát klíčovou roli při přechodu na konkurenceschopný, bezpečný a udržitelný energetický systém. EK ale uznává problémy, které mohou OZE v současnosti působit při provozování energetických soustav, omezení tržní integrace nebo omezení nákladové efektivity, jakož i negativní dopady do cenotvorby omezující potřebné investice do zdrojů pro zajištění výrobní přiměřenosti. Do budoucna by proto OZE měly být podporovány co nejvíce pro-tržně. Podle EK by již samotný cíl snížení emisí GHG o 40 % měl vést k nárůstu podílu OZE v EU nejméně na 27 %². **Proto se EK rozhodla tento podíl stanovit za závazný cíl pro úroveň celé EU, aniž by stanovovala individuální závazné cíle pro jednotlivé členské státy.** EK předpokládá, že ČS si budou připravovat vlastní

---

² V elektroenergetice by to mělo znamenat nárůst výroby elektřiny z OZE ze současných 21 % na cca 45 % v roce 2030.

národní plány, ve kterých vyjádří svůj záměr na rozvoj OZE. **Pokud tyto plány nebudou směřovat k naplnění celoevropského cíle, počítá EK s navržením dodatečných opatření ke splnění celoevropského cíle.**

EK zároveň nenavrhuje pro rok 2030 stanovovat žádné dílčí cíle podílu OZE nebo snižování emisí skleníkových plynů v dopravě ani žádném jiném sektoru.

2.3. Energetická účinnost

V polovině roku 2014 hodlá EK, na základě žádosti Rady a Evropského parlamentu (EP), vyhodnotit naplňování směrnice o energetické účinnosti s ohledem na výhled naplnění evropských cílů do roku 2020, a to i přesto, že termínem pro provedení směrnice je až červen 2014. Na základě přezkumu pak EK hodlá zvážit případné doplnění směrnice o energetické účinnosti. Podle propočtů EK by 40% redukční cíl pro emise GHG vyžadoval úspory energie ve výši 25 % do roku 2030. Sdělení potvrzuje potřebu nadále stanovovat ambiciózní celoevropské standardy energetické účinnosti pro spotřebiče, zařízení, budovy a úrovně CO₂ pro automobily. Přezkum by se měl zaměřit také na to, zda po stanovení cílů do roku 2030 v oblasti energetické účinnosti bude efektivnější jako měřítko využívat energetickou intenzitu hospodářství a hospodářských sektorů, nebo absolutní úspory energie či kombinací obojího.

2.4. Reforma EU ETS

EK připouští, že i přes schválenou změnu harmonogramu emisních povolenek (tzv. backloading) zůstává v systému přebytek povolenek, se kterým je nutné počítat i ve 4. obchodovacím období po roce 2020. Pokud by nebyla realizována strukturální reforma ETS, tento přebytek bude i nadále omezovat roli EU ETS jako technologicky neutrálního, nákladově efektivního celoevropského nástroje pro stimulaci investic do nízkouhlíkových technologií. ETS má i nadále zůstat hlavním nástrojem, avšak od 4. obchodovací fáze (2021) by měl být doplněn tzv. **tržní stabilizační rezervou**. Ta by podpořila tržní stabilitu tím, že by zajistila automatické přizpůsobení nabídky aukcionovaných povolenek podle předem definovaných pravidel a zlepšila by tak odolnost vůči ekonomickým výkyvům. Rezerva by měla poskytnout rovněž flexibilní nástroj pro zvýšení nabídky povolenek v případě náhlých, krátkodobých nárůstů poptávky a tím omezit dopady na průmysl a sektory, které jsou ohroženy únikem uhlíku (tzv. carbon leakage).

2.5. Ochrana konkurence na integrovaných trzích

V této části sdělení EK hodnotí vývoj cen energie v EU v letech 2008 - 2012. Cena zemního plynu a elektřiny (včetně daní a poplatků) vzrostla pro průmyslové odběratele v průměru o 3,3 %, respektive 15 % mezi lety 2008 - 2012. U domácností o 13,6 %, respektive 18 %. Přitom daně a poplatky představují 30 % z konečné ceny elektřiny pro domácnosti (růst z 26 % v roce 2008) a cca 18 % pro průmyslové odběratele.

Státní podpora pro vyspělé energetické technologie, včetně těch pro OZE, by měla být zcela odstraněna v horizontu 2020-2030. Podpory pro nové a rozvíjející se technologie s vysokým potenciálem přispět nákladově efektivním způsobem k rozvoji OZE, budou i nadále povoleny.

2.6. Konkurenceschopná a dostupná energie pro všechny spotřebitele

EK připouští rozevírající se nůžky mezi cenami energie mezi EU a hlavními obchodními partnery, především USA. To může vést k poklesu produkce a posunu celosvětových obchodních vzorců, pokud tento trend nebude vyvážený zvyšováním energetické účinnosti. Naopak ale EK ve své analýze cen energie a nákladů, která byla zveřejněna společně s balíčkem ke 2030, tvrdí, že pouze malý vliv na relativní konkurenceschopnost EU může být přičítán přímo vyšším cenám za energii a ceně uhlíku vlivem ETS, a to díky zvýšení energetické účinnosti. Zároveň připouští úspěšnost stávajících politik na omezování tzv. carbon leakage (např. bezplatná alokace povolenek), které by měly být zachovány i po 3. obchodovacím období EU ETS. Pokud nebudou hlavní globální konkurenti po roce 2020 podnikat obdobné kroky pro snižování emisí skleníkových plynů, tyto politiky (včetně vylepšeného systému bezplatné alokace povolenek) budou muset pokračovat pro zajištění konkurenceschopnosti evropského energeticky náročného průmyslu.

2.7. Podpora bezpečnosti dodávek energie

Sdělení upozorňuje na predikce mezinárodní energetické agentury (IEA) ohledně růstu evropské závislosti na dovozech ropy (z dnešních cca 80 % na více než 90 % do roku 2035) a zemního plynu (z dnešních cca 60 % na 80 %). Rostoucí globální poptávka po energetických surovinách, spolu s nedostatečnou konkurencí na evropském energetickém trhu mají za důsledek vysoké ceny komodit. V roce 2012 činily náklady EU na dovoz ropy cca 400 mld. EUR (asi 3,1 % HDP) ve srovnání s průměrně 180 mld. EUR v letech 1990 – 2011. Tato skutečnost zvyšuje zranitelnost EU vůči dodávkovým a cenovým šokům.

Politiky na podporu energetické bezpečnosti musí podle Sdělení sledovat tři přístupy:

- Další využití udržitelných domácích energetických zdrojů, jak OZE, tak domácích konvenčních i nekonvenčních fosilních zdrojů, jádra, a to za podmínky nenarušení hospodářské soutěže a v souladu s preferencemi členských států. Komise vydala separátní sdělení a doporučení ohledně bezpečné a k životnímu prostředí ohleduplné těžbě a průzkumu uhlovdíků (tj. i břidlicového plynu).
- Členské státy musí společně jednat s cílem zajistit diverzifikaci zdrojů a přepravních tras pro dovážené fosilní zdroje, pokračovat v liberalizaci a integraci energetických trhů.
- Nákladově efektivní snižování energetické náročnosti hospodářství.

3. Evropský rámec řízení („governance“) do roku 2030

3.1. Národní plány pro konkurenceschopnou, bezpečnou a udržitelnou energii

Flexibilita ČS ohledně volby energetického mixu a nástrojů pro naplňování přechodu k nízkouhlíkové ekonomice má být dle EK doplněna novým nástrojem, který zajistí další integraci trhů a dodržení cílů EU v klimaticko-energetické politice. Zároveň hodlá EK zjednodušit stávající proces reportování cílů pro OZE, energetickou účinnost, emise skleníkových plynů do roku 2020 a konsolidovat proces „governance“ s členskými státy. Navrhuje tak systém evropských opatření kombinovat s národními, obsaženými v **národních akčních plánech pro konkurenceschopnou, bezpečnou a udržitelnou energii**. Tyto plány by měly jasně vymezit způsob dosažení národních cílů pro emise GHG v sektorech mimo ETS, pro cíle v OZE, energetických úsporách, energetické bezpečnosti, výzkumu a vývoji

(dále R&D) a jiných klíčových oblastech, jakými je jaderná energie, břidlicový plyn, zachycování a ukládání uhlíku (CCS), plány rozvoje infrastruktury, národní zdanění a podpůrné schémata. Národní plány by měly **vznikat rovněž vzájemnými konzultacemi mezi ČS a EK**, aby zajistily naplnění celoevropských cílů. EK navrhuje následující postup:

- Krok 1: EK připraví jasné doporučení („guidance“) ohledně fungování nového rámce řízení („governance“), včetně obsahu národních plánů
- Krok 2: Příprava akčních plánů členskými státy za konzultací s EK i okolními státy
- Krok 3: Posuzování národních akčních plánů a závazků ze strany EK s ohledem na závazky EK v klimatické a energetické politice. **Pokud EK shledá plán nedostatečným, zahájí hlubší konzultační proces s cílem posílit obsah akčního plánu.**

Akční plány by měly existovat již před rokem 2020 a do roku 2030 by měly projít minimálně jednou revizí s ohledem na vývoj vnějších podmínek. Tento proces navíc nebude spojen s Evropským semestrem, a to i přesto, že EK připouští komplementaritu obou procesů.

3.2. Indikátory a záměry pro konkurenceschopnou, bezpečnou a udržitelnou energii

EK plánuje zavést systematický monitoring klíčových indikátorů, které by sloužily jako podněty k potenciálním zásahům do politiky. Explicitně navrhuje následující indikátory:

- Rozdíl cen energie mezi EU a hlavními obchodními partnery.
- Diversifikace energetických dovozů a podíl domácích energetických zdrojů na spotřebě.
- Rozšíření inteligentních sítí (smart grids) a propojení mezi ČS přesahující 10 % jejich instalovaného výkonu.
- Propojení energetických trhů uvnitř EU.
- Hospodářská soutěž a tržní koncentrace na energetických trzích na národní a regionální úrovni, funkční propojení trhů (market coupling) na velkoobchodním trhu.
- Technologické inovace (výdaje na R&D, EU patenty).

EK hodlá předkládat pravidelné zprávy a případně přijímat doprovodná opatření týkající se těchto ukazatelů.

4. Klíčové doplňkové politiky (doprava, zemědělství a využívání půdy, zachycování a ukládání uhlíku (CCS), inovace a financování

Především zemědělství, doprava, odpady, domácnosti, služby a nově i využívání půdy a lesnictví mají být do roku 2030 zahrnuty do redukčního cíle pro emise skleníkových plynů mimo EU ETS.

V oblasti inovací a financování plánuje EU v letech 2014-2020 navýšit investice do vědy a výzkumu oblasti energetiky a klimatu v rámci nového programu Horizon 2020 na přibližně 60 mld. EUR pro energetickou účinnost, bezpečné, čisté a nízkouhlíkové technologie. Nicméně podle Sdělení bude muset EU zesílit svou podporu výzkumné a inovační politiky pro rámec pro klimaticko-energetický rámec po roce 2020. Zvláštní důraz by měl být kladen na snižování nákladů a větší tržní uplatnění nízkouhlíkatých technologií. Pro financování nízkouhlíkových demonstračních projektů by mohly být využívány příjmy z EU ETS, a také podpora Evropské investiční banky privátním investicím. Bude posouzen koncept rozšířeného systému NER300 jako nástroje pro směřování příjmů z EU ETS do

demonstračních inovativních projektů v průmyslu a energetice. Část příjmů z aukcí by mohla být také využita pro podporu omezování emisí GHG, například pro posilování konvergence a konzistentnosti národních podpůrných schémat pro OZE, posilování propojení a rozvoj chytrých sítí.

5. Mezinárodní kontext

Nový rámec musí podle Sdělení respektovat současnou mezinárodní situaci a očekávaný vývoj. Rostoucí poptávka po energii z Asie by měla být částečně kompenzována novými energetickými zdroji, které umožnil technologický pokrok a také odpovídající geografickou diverzifikací produkce a obchodních cest. Všechny tyto faktory budou mít efekt na EU vzhledem k její dovozní závislosti na energetických surovinách. Sdělení zároveň hodnotí různé míry zapojení se globálních emitentů do úsilí o redukci GHG s tím, že existuje významný rozdíl mezi reálnými aktivitami zaměřenými na snižování GHG a tím, co je třeba, aby se omezil růst globální teploty na max. 2°C.

6. Další kroky

Dle EK by klíčové prvky nového klimaticko-energetického rámce do roku 2030 měly zahrnovat:

- Stanovení a následný rozpad celoevropského závazného cíle pro redukci emisí skleníkových plynů na závazné národní cíle.
- Reformu EU ETS.
- Stanovení celoevropsky závazného cíle pro OZE.
- Přípravu nového rámce governance založeného na národních akčních plánech.
- Revizi cíle energetické účinnosti dle směrnice o energetické účinnosti (v polovině roku 2014).

2) Pozice ČR:

1. Obecná pozice ČR ke kontextu diskuse ke klimatické a energetické politice:

ČR obecně podporuje základní cíl postupného přechodu k nízkoemisní ekonomice.

- ČR nadále podporuje snahu EU o ochranu světového klimatu a postupný přechod k nízkouhlíkové ekonomice. Přitom ČR patří k zemím, které zdůrazňují potřebu účinných a nákladově efektivních opatření, která nezhorší konkurenceschopnost EU ani neohrozí její energetickou bezpečnost.
- ČR vítá současný příspěvek EK do diskuse o stanovení jasného dlouhodobého rámce pro klimaticko-energetickou politiku EU do roku 2030. ČR plně souhlasí s tím, že je nezbytné poskytnout pro rozvoj energetiky i ochrany klimatu jasný a stabilní rámec zejména s ohledem na investiční cykly a zásadní obnovu, která energetiku čeká přinejmenším v následujících 15 letech a úlohu soukromých investic v této přeměně.
- Proto ČR vítá snahu EK vycházet ze zkušeností získaných při naplňování dosavadních tří závazných cílů (20-20-20) do roku 2020, z hloubkové analýzy cen energie v EU a jejich srovnání s cenami v případě hlavních globálních konkurentů, a také ze současné světové politicko-hospodářské situace.

ČR dlouhodobě upozorňuje na potřebu návratu k funkčnímu vnitřnímu trhu s energií a odstranění státních podpor deformujících trh

- ČR oceňuje významný pokrok při plnění cílů strategie „20-20-20“ vycházejících z klimaticko-energetického balíčku z roku 2008. Současně ale ČR dlouhodobě poukazuje na významné problémy s fungováním vnitřního trhu s energií vlivem často protichůdného působení vícenásobných cílů a využívaných nástrojů.
- ČR zejména poukazuje na měnící se roli OZE, které se v oblasti výroby elektřiny v řadě ČS často stanou dominantním typem zdroje ve zdrojovém mixu. Opatření přijímaná na podporu těchto zdrojů by tedy měla plně reflektovat podmínky hospodářské soutěže.
- Zkušenosti s implementací stávajícího klimaticko-energetického rámce ukazují negativní důsledky nahrazení fungování trhu systémem státních podpor. Pro ČR je proto zásadní, aby evropský rámec do roku 2030 respektoval koncept liberalizace energetických trhů v rámci EU s tím, že nejpozději do roku 2020 musí dojít k dokončení vnitřního trhu s energií a k odstranění tržních distorzí. Nástroje a mechanismy působící po roce 2020 již musí být plně založeny na tržních signálech a hospodářské soutěži.

Podle ČR je třeba zohlednit dopady cen energií na konkurenceschopnost a tím znovunastolit rovnováhu základních cílů klimatické a energetické politiky.

- ČR v této souvislosti upozorňuje na potřebu návratu k základnímu konceptu energetické politiky Unie, tj. vyváženosti všech tří hlavních strategických cílů - udržitelnosti, bezpečnosti dodávek a konkurenceschopnosti. Rámec i politická opatření nesmějí dlouhodobě směřovat k naplňování jednoho cíle na úkor ostatních. Udržení bezpečnosti dodávek v průběhu transformace a zajištění konkurenceschopných cen energie vůči hlavním světovým konkurentům, považuje ČR za největší výzvu pro nastávající období.
- Vzhledem k problémům, které vlivem důrazu na klimatické cíle vznikly v oblasti konkurenceschopnosti, proto ČR podporuje úzké provázání cílů klimaticko-energetického rámce s dalšími strategiemi EU zejména v oblasti průmyslové politiky a reindustrializace EU.
- ČR uznává, že klimatická politika je příležitostí pro snížení evropské závislosti na dovozu ropy a rozvoj nových technologií a průmyslových odvětví. Zároveň však ČR upozorňuje na zásadní zásahy této politiky do fungování celého energetického sektoru.

Nová klimaticko-energetická politika Unie by měla členskými státy zachovat flexibilitu ve stanovení národních energetických mixů a měla by směřovat ke spravedlivému postavení pro jednotlivé technologie výroby elektřiny

- Je třeba se vyvarovat chyb z předchozího období, které především souvisí s externalitami, pozitivními i negativními, které je potřeba započítávat v oblasti úspor emisí, zavádění a podpory nových technologií, a sledovat dopad na celkové realizační náklady, které zásadním způsobem ovlivňují konkurenceschopnost EU na světových trzích. Zároveň je ovšem nutné zachovat pokrok ve využívání OZE a biopaliv dosažený v předchozím období a ochránit tak investice vynaložené na jeho dosažení.
- Strategie do roku 2030 musí podporovat tržní signály jak v oblasti dodávek energie, tak i v oblasti rozvoje sítí, sledovat účinnou implementaci nových technologií a výši skutečných nákladů. Cílem je, aby stále fungovaly tržní síly a aby se postupovalo v souladu s nákladovou efektivitou.

- ČR uznává podporu stabilního a předvídatelného regulatorního rámce pro zajištění investic. Na druhou stranu na základě zkušeností s implementací stávajícího rámce ČR prosazuje výhody flexibilních opatření, která umožní zohlednit faktory, které lze dopředu obtížně předpovědět a které mají rozhodující vliv na účinnosti klimaticko-energetické politiky – zejm. tempo ekonomického vývoje.

2. Pozice ČR k jednotlivým aspektům návrhu EK:

- **Priorita:**
- *ČR preferuje jeden závazný cíl na redukci emisí GHG ve výši 35 % na úrovni EU; doplněný zárukami na spravedlivé rozdělení nákladů mezi ČS s respektem k relativně vyšším nákladům pro nízkopříjmové ČS a platnost opatření na ochranu energeticky náročného průmyslu, tak, aby odrážel národní podmínky a různá východiska, spravedlnost a solidaritu a musí být efektivní z hlediska nákladů. Může však akceptovat i jeden závazný cíl na redukci emisí GHG ve výši 40 %; s možným snížením na 35 % v případě, že nedojde k dohodě hlavních emitentů v Paříži 2015, s důrazem na urychlené předložení návrhu klíče rozdělení cílů v sektorech mimo EU ETS doplněný zárukami na spravedlivé rozdělení nákladů mezi ČS s respektem relativně vyšších nákladů pro nízkopříjmové ČS (dle HDP na obyvatele) a platnost opatření na ochranu energeticky náročného průmyslu.*
- *Indikativní celoevropský cíl pro OZE ve výši 24 % + záruka suverenity ČS nad energetickým mixem. Jako ústupová varianta pro případ prosazení vyššího podmíněného cíle pro emise GHG lze akceptovat indikativní celoevropský cíl pro OZE ve výši 27 % + záruka suverenity ČS nad energetickým mixem a příprava Národních plánů na národní úrovni bez iterativního procesu s EK, pouhé oznámení EK a předkládání pravidelných vyhodnocení.*
- *Žádný nový cíl pro energetickou účinnost po roce 2020.*
- *Do přehledu ukazatelů doplnit ukazatel indikující energetickou bezpečnost a odolnost proti poruchám dodávek energie a ukazatel ekonomické dostupnosti energie v členských státech EU.*
- *Požadavek na odbourání všech tržních distorzí a integraci trhu již do roku 2020.*

2.1 Cíl snížení emisí GHG:

- ČR podporuje **stanovení jednoho závazného cíle, a to sice snížení emisí GHG.** K rozhodnutí o stanovení cíle by na úrovni Evropské rady mělo dojít **během roku 2014**, v dostatečném předstihu před COP 21 v Paříži³. Před přijetím cíle ale musí Evropská komise navrhnout jasný postup a harmonogram pro stanovení klíče pro rozdělení cílů ČS pro redukci emisí v sektorech mimo ETS a současně předložit analýzu nákladů pro jednotlivé ČS. Tento klíč (sdílení úsilí, „burden sharing“) by měl rovněž respektovat rozdíly v očekávaných nákladech ČS, na které Komise upozorňuje

³ ČR podporuje přijetí cíle EU pro snižování GHG do roku 2030 v dostatečném předstihu před jednáním COP 21 v Paříži (dle závěrů COP 19 ve Varšavě), tedy během roku 2014, což je důležité z hlediska připravenosti EU na nadcházející mezinárodní vyjednávání o nové mezinárodní dohodě o ochraně klimatu a jistotu investorů zejména s ohledem na cenu emisních povolenek v EU ETS a rozvoj R&D.

v analýze dopadů vydané společně se Sdělením. Zapojení sektorů mimo EU ETS do úsilí o redukci GHG pro naplnění cíle je stěžejní s ohledem na jejich podíl na celkových emisích GHG, přičemž v samotném sdělení je tomuto aspektu věnována relativně omezená pozornost.

- **ČR primárně požaduje 35% redukční cíl GHG.** Jako ústupovou variantu může ČR akceptovat stanovení 40% redukčního cíle dle návrhu EK, ovšem s podmínkou revize 40% redukčního cíle na nižší 35% úroveň v případě, že nedojde k závazné dohodě hlavních světových emitentů v Paříži v roce 2015. Preference podmíněného cíle vyplývá zejména z nutnosti účinného zapojení všech významných světových emitentů do globálního úsilí a to i vzhledem k podílu EU na celosvětových emisích (cca 12 %).
- Variantně lze akceptovat i jiné možnosti, které zaručí provázanost výše cíle redukce emisí skleníkových plynů v EU s cílem, který bude součástí nové dohody o ochraně klimatu.
- Ze stávajících analýz a projekcí ⁴vyplývá, že je **35% cíl redukce emisí pro ČR dosažitelný díky stávajícím opatřením.** Cíl 40% redukce emisí by měl být dosažitelný se stávajícími a dodatečnými opatřeními (zejména s ohledem na sektory mimo EU ETS⁵).
- Pro ČR je zároveň **klíčové zachování platnosti opatření na ochranu energeticky náročného průmyslu a takového rozdělení závazků (mimo-ETS), které bude respektovat vyšší náklady na plnění cílů v nízkopříjmových členských státech,** tak jak v analýze dopadů uvádí EK. V této souvislosti ČR upřednostňuje diskusi o rozdělení cílů mezi ČS pro sektory mimo ETS (**tzv. burden sharing**) založit na **parametru HDP na obyvatele**, který je již uplatněn v rámci stávajícího balíčku.

2.2 Cíl pro OZE:

- ČR nepodporuje v rámci klimaticko-energetického rámce 2030 **žádný závazný cíl pro podíl OZE a to ani na evropské úrovni** – dle analýzy dopadů EK⁶ by totiž stanovení tohoto cíle patrně vedlo k opětovnému konfliktu nástrojů podpory OZE s EU ETS a k nižší ceně povolenky oproti scénáři bez tohoto cíle.
- Závazný cíl ve výši 27 % je pro ČR nepřijatelný, protože nelze garantovat, že by další případné povinné navyšování podílu OZE na energetické bilanci ČR šlo zajistit bez dalších dodatečných nákladů. ČR nepodporuje ani závazný cíl na úrovni EU, který by mohl implikovat takový budoucí vývoj, že by se OZE stavěly v zemích s příhodnými podmínkami (Německo, Středomoří) a náklady na ně by sdílely všechny členské státy včetně ČR a jejich občanů.
- **Stanovení závazného cíle pro podíl OZE ve výši 24 % pro 35% cíl redukce GHG, respektive 27 % pro 40% cíl redukce GHG – byť na evropské úrovni - z principu závažně narušuje technologickou neutralitu a hospodářskou soutěž** tím, že preferuje jeden typ zdroje. Podpora OZE je pouze jedním z možných nástrojů

⁴ Např. EU 2050 reference scenario, draft ASEK nebo projekce GHG zpracované v rámci reportingu pro UNFCCC

⁵ U závazku pro sektory mimo EU ETS bude velmi záležet na tom, jakým způsobem bude zahrnut sektor využívání, změn ve využívání území a lesnictví (LULUCF), který dosud nebyl součástí závazků v rámci klimaticko-energetického balíčku. Další klíčovou otázkou je, zda bude umožněn převod nakumulovaného přebytku ročních emisních přidělů za období 2013 – 2020 do dalšího období.

⁶ Prezentace EK – Energy system impacts (3)

k dosažení postupné dekarbonizace do roku 2050. Stejně tak je pouze jedním z nástrojů zajištění bezpečnosti dodávek a v nepřiměřené míře může tuto bezpečnost dokonce ohrožovat.

- Komise by ovšem měla i nadále na členské státy apelovat ohledně dalšího rozvoje OZE způsobem slučitelným s liberalizovaným trhem.
- Pro případné stanovení **cíle pro podporu OZE** na úrovni 24 %, respektive 27 %, musí z pohledu ČR platit, že takovýto cíl může být **na úrovni EU pouze indikativní a nesmí být v budoucnu doprovázen povinnými závazky vůči členským státům, což stávající návrh na notifikaci národních akčních plánů spíše předurčuje.**
- ČR proto požaduje uvedení **jasných garancí** v závěrech Evropské rady (ER) a navazujících dokumentech **ohledně suverenity členských států ve volbě nástrojového mixu pro dosažení závazků dekarbonizace nad rámec systému EU ETS a některých opatření zavedených v celé EU v sektoru mimo EU ETS.** Národní nástrojový mix musí **být v souladu s pravidly hospodářské soutěže a nesmí vést k pokřivení a atomizaci vnitřního energetického trhu.**
- Další indikativní cíle pro OZE jako jednoho z nástrojů pro snižování emisí GHG lze podrobněji diskutovat až po celkové analýze realizace stávajícího cíle, včetně dopadů na evropské hospodářství ve srovnání s hlavními světovými trhy.

2.3 Dopady cen energií a jejich struktura:

- ČR bude iniciovat a podpoří intenzivní diskusi o dopadech různých forem tržních distorzí a detailnější mezinárodní srovnání současných a budoucích konečných cen energie pro jednotlivé skupiny zákazníků s hlavními světovými konkurenty EU, jakož i o odůvodnění srovnání stávajících cen v EU.
- ČR prosazuje diskusi o možnostech zohlednění všech nákladů souvisejících s rostoucím podílem OZE.
- Rozhodnutí o další podpoře OZE v EU a jejím dopadu na konkurenceschopnost bude podle ČR vyžadovat intenzivní diskusi o podrobné analýze dopadů podpory OZE, na základě analýz cen energií předloženého EK. Na základě zkušeností s implementací stávajícího regulatorního rámce je také na čase zahájit diskusi o zohlednění nákladů souvisejících s rostoucím podílem OZE, včetně vyvolaných nákladů na budování sítí a skladování elektřiny a balancování na velkoobchodní i konečné ceny elektřiny. Podklady předložené EK ve většině případů nad rámec předložených fakt neobsahují dostatečné informace o možných příčinách

2.4 Cíl pro energetickou účinnost:

- ČR vítá odklad rozhodnutí o politice v oblasti energetické účinnosti pro rok 2030 až po dokončení revize implementace Směrnice o energetické účinnosti v polovině roku 2014. Na základě dosavadních zkušeností pak ČR, bez předjímání výsledků revize, soudí, že by **v této oblasti neměly být stanoveny nové cíle po roce 2020.**
- Co se energetické účinnosti týče, ČR vítá, že Sdělení EK odkládá rozhodnutí o budoucí politice v této oblasti na výsledek revize naplňování směrnice o energetické účinnosti (EED) v létě 2014. ČR rozhodně nepodpoří snahu o stanovení cílů pro rok 2030 před provedením revize. Bez předjímání výsledků revize pak ČR na základě

dosavadních zkušeností soudí, že **naplňování cíle pro energetickou efektivitu by i nadále mělo probíhat pod rámcem nyní transponované EED.**

- Zkušenosti prokazují, že stávající právní rámec je dostatečný pro dosažení evropských cílů a k jeho vyhodnocení je nezbytné mít k dispozici výsledky několika let implementace. Přestože patří energetické úspory a zvyšování energetické účinnosti k prioritám energetické politiky ČR, ČR odmítá stanovení nového závazného cíle na úrovni EU. Plnění těchto cílů by totiž mohlo pro ČR představovat velmi vysoké náklady, které by se musely promítnout do výdajů státního rozpočtu, případně do cen dodávek energie pro koncové zákazníky.
- ČR proto podporuje zaměření diskuse v EU na **identifikaci a podporu „best practices“ a výrobních standardů tam, kde je to vhodné a rovněž nákladově efektivní**, nikoliv na stanovování závazných cílů. Každý stát musí mít plné právo podporovat zvyšování energetické účinnosti v souladu se strukturou svého hospodářství a svým ekonomickým potenciálem.

2.5 EU ETS a sektory mimo EU ETS:

- ČR se domnívá, že základním nástrojem pro snižování emisí GHG by i nadále měl být tržní systém **EU ETS**, a k návrhu na jeho **strukturální změnu byla zpracována samostatná RP.**
- Jak v sektorech ETS, tak i v distribuci závazků v sektorech mimo systém EU ETS na členské státy je potřeba i nadále zohlednit dopadovou studii indikované a dosavadním vývojem potvrzené vyšší náklady na dosažení cílů pro členské státy s nižším hospodářským výkonem než je evropský průměr. V této souvislosti **ČR upřednostňuje diskusi o rozdělení cílů mezi ČS pro sektory mimo ETS (tzv. burden sharing) založit na parametru HDP na obyvatele**, který je již uplatněn v rámci stávajícího balíčku.
- Současně bude ČR požadovat ochranu energeticky intenzivního průmyslu minimálně na stávající úrovni.

2.6 Návrh na nový způsob řízení (governance):

- ČR podporuje úzkou výměnu informací mezi členskými státy a EK a rovněž vítá nedávnou snahu EK získat dodatečné údaje/data o fungování vnitřního energetického trhu a zvýšení jejich relevantnosti pro tvorbu energetické politiky.
- Zároveň ČR upozorňuje na smíšené zkušenosti z implementace národních cílů pro OZE podle stávajícího legislativního rámce. ČR se domnívá, že EU by se měla vyvarovat excesivní regulace a ponechat maximální flexibilitu pro tvorbu národních politik, která posílí tržní prvky, efektivitu a důvěru na vnitřním energetickém trhu.
- ČR dlouhodobě upozorňuje na negativní vliv současného regulačního rámce na fungování vnitřního trhu s energií, zejména prostřednictvím nevyvážené role OZE. V této souvislosti má proto ČR obavy z možných důsledků současného návrhu **nového systému řízení (governance)**, který EK navrhuje s cílem zajistit naplnění celoevropsky závazného cíle OZE a provázanost s dalšími aspekty klimaticko-energetické politiky EU. EK načrtla pouze základní cíle pro fungování systému a na základě výsledků diskuse s ČS hodlá předložit konkrétnější návrhy jeho podoby.

- Nicméně ke stávajícímu znění návrhu EK se **ČR staví odmítavě s ohledem na riziko možného porušení principu subsidiarity a suverenity členských států při volbě energetického mixu.** ČR se obává, že **iterativní proces při tvorbě národních plánů** (které by oslovovaly otázky rozvoje OZE, úspor, smart grids, státních dotací, atd.) **příliš zasahuje do suverenity členských států.** Ve spojení s případnou právně závaznou formou systému by pak de facto mohl vést k přerodu celoevropsky závazného cíle pro OZE na závazné národní cíle.
- ČR požaduje, aby byl návrh na nový „governance“ předkládaný EK podroben pečlivému dvojímu testu subsidiarity, a to: **komparativnímu testu účinnosti – zjistit, zda členské státy mají prostředky (včetně finančních) k dosažení cílů,** a dále **testu lepší účinnosti EU – zda je EU schopna prokázat účinnější řešení.** Podle ČR by taková podoba „governance system“, odporovala zaměření Sdělení předloženého EK.
- Ohledně návrhu EK je třeba rovněž upozornit na předpokládané vyšší nároky na koordinaci reportingu (energetika + emise) a případné vyšší náklady státního rozpočtu související s novými reportingovými povinnostmi. Tudíž lze očekávat zvýšené nároky na administrativu a byrokracii celého systému.
- ČR může akceptovat pouze takové uspořádání, které umožní respektovat současné rozdělení pravomocí mezi Evropskou komisí a ČS. Z tohoto ohledu **ČR může podpořit pouze tvorbu Národních plánů na národní úrovni, včetně jejich schválení dle vnitrostátních právních procedur s tím, že budou následně oznámeny Komisi.** Součástí tohoto kompromisního řešení by např. mohla být povinnost pro ČS, že jednou za dva roky vyhotoví zprávu o pokroku při naplňování národního plánu, kterou postoupí EK. Zpráva o pokroku by pak mohla být podnětem pro revizi národního plánu ze strany ČS.

2.7 Systém ukazatelů a další doporučení:

- ČR vítá, že **EK navrhla soubor ukazatelů,** pomocí kterých by se průběžně sledoval **dopad stanovených závazků EU na energetickou bezpečnost** a spolehlivé provozování energetických systémů v krátkodobém i dlouhodobém časovém horizontu, jakož i na **konkurenceschopnost EU** a udržitelnost cen energie v EU vůči světovým konkurentům.
- Přestože ČR klade velký důraz na zajištění stabilního investičního prostředí, podporuje záměr EK vydávat pravidelné hodnotící zprávy a v případě potřeby navrhopat opatření k nápravě zjištěných problémů. ČR proto podporuje hledání způsobů jak v rámci regulačního rámce pro rok 2030 umožnit ČS flexibilně reagovat na kritické změny v naplňování klimaticko-energetické politiky.
- ČR zdůrazňuje potřebu vyváženého přístupu evropské klimaticko-energetické politiky do roku 2030 na všechny tři dlouhodobé strategické priority, tj. bezpečnost, udržitelnost a konkurenceschopnost.
- S ohledem na upozaďování **aspektu energetické bezpečnosti** v evropské klimaticko-energetické politice v posledních letech by ČR uvítala, kdyby **EK navrhla doplňující systém ukazatelů, pomocí kterých by tato strategická priorita mohla být sledována jak na úrovni EU, tak i na úrovni jednotlivých členských států a jejich regionů.**

- ČR doporučuje konkrétně **doplnit ukazatel indikující energetickou bezpečnost a odolnost proti poruchám dodávek energie a ukazatel ekonomické dostupnosti energie v členských státech EU**, který by reflektoval podíl výdajů domácností na energii v jejich spotřebním koši. Naplňování klimaticko-energetického rámce nesmí vést k nadměrné finanční zátěži pro evropské obyvatelstvo a zhoršování konkurenceschopnosti evropského průmyslu, aby tak mohl být naplněn jeden z cílů EU o re-industrializaci a současně nesmí dojít ke zhoršení bezpečnosti dodávek.
- S ohledem na energetickou bezpečnost a podporu integrace trhů ČR vítá požadavek EU na podporu rozvoje síťové infrastruktury a především přeshraničních přenosových kapacit, která musí předcházet další integraci OZE do systému.
- ČR považuje pokračování další integrace energetických trhů za jeden ze základních nástrojů pro snižování cen energie a efektivní využívání zdrojů. Proto je potřeba nastavit pravidla a mechanismy pro pokračování nejen fyzického, ale především obchodního propojení trhů. Současně je potřeba nastavit takové podmínky, aby případná národní opatření nezvyšovala distorzi na evropském trhu.

Příprava pozice ČR ke sdělení byla projednána pracovním týmem Rady hospodářské a sociální dohody (RHSD) dne 18. 2. 2014, kde v diskusi zástupci tripartity základní návrh pozice ČR uvítali a vyslovili s ní souhlas.

Materiál byl projednán Resortní koordinační skupinou MPO dne 10. března a pracovním dne 11. března. Meziřesortní připomínkové řízení proběhlo prostřednictvím RKS MPO a databáze DAP.

3) Dopad na právní řád ČR

Sdělení je nelegislativním dokumentem a jako takové nemá přímý dopad na právní řád ČR. Tvoří nicméně silný politický základ pro tvorbu další případné evropské legislativy. Regulace implementující politický rámec tak bude mít zásadní vliv na politiku a ekonomiku ČR, především v oblasti energetiky (zejména bezpečnost zásobování a ceny energie). Část implementačních předpisů může být prováděna formou směrnic s pozdější transpozicí do českého právního řádu, část prostřednictvím nařízení či rozhodnutí s přímou účinností a některé speciální prvky Evropskou komisí akty v přenesené pravomoci či prováděcí akty dle čl. 290 a čl. 291 SFEU.

4) Dopad na státní rozpočet:

Sdělení jako takové nemá přímý dopad na státní rozpočet. Pozdější implementace politického rámce nicméně bude mít výrazné přímé i nepřímé dopady v příjmové či výdajové části státního rozpočtu v rozsahu dle zvolených opatření, ke kterým se ČS zavážou.

Ke sdělení a jeho možným dopadům je zpracována samostatná dopadová analýza na českou energetiku a hospodářství, která je přílohou této RP, a která se bude aktualizovat v návaznosti na doplňování informací ze strany EU ohledně jednotlivých cílů a nástrojů pro jejich implementaci. Na základě výsledku této analýzy a jejích doplnění může být RP aktualizována, a to před zahájením jednání na nejvyšší úrovni.

Mezi hlavní prozatímní výstupy z analýzy patří:

- Každý nárůst cen všech energií o 1 % při současné metodice propočtu znamená zvýšení cenové inflace o 1,03 p. b. a výdajů průměrné domácnosti o 396 Kč za rok.
- K nákladům na podporu OZE ze státního rozpočtu:
  - o Varianta 1: Cíl OZE bude na národní úrovni přijat jako indikativní a nová podpora OZE nebude zaváděna – celkové prostředky (včetně stávajících závazků do roku 2020) vydané ze státního rozpočtu při fixaci stropu na podporu OZE hrazenou v cenách elektřiny na stávající úrovni (495 Kč/MWh) by mohly v letech 2021 – 2030 dosahovat až 216,84 mld. Kč. Celkové náklady na podporu OZE (tj. poplatky v účtech za elektřinu domácností a podniků a platby ze SR) by přitom byly na úrovni přibližně 523 mld. Kč.
  - o Varianta 2: Cíl OZE na úrovni ČR bude závazný, tzn., že bude muset být zavedena podpora pro nové zdroje – celkové prostředky (včetně stávajících závazků do roku 2020) vydané ze státního rozpočtu při fixaci stropu na podporu OZE hrazenou v cenách elektřiny na stávající úrovni (495 Kč/MWh) by mohly v letech 2021 - 2030 dosahovat až 238,76 mld. Kč. Celkové náklady (tj. poplatky v účtech za elektřinu domácností a podniků a platby ze SR) by přitom byly na úrovni přibližně 545 mld. Kč.
- Tudíž v případě přijetí indikativního cíle by ze státního rozpočtu činila dotace za roky 2011 až 2030 celkem cca 362 mld. Kč, v případě přijetí závazného cíle OZE by ze státního rozpočtu musela být vyplacena dotace ve výši cca 384 mld. Kč, tzn. přibližně o 22 mld. Kč vyšší. (Tato výše je stanovena za předpokladu, že výše poplatku na podporu OZE v ceně elektřiny zůstane neměnná na výši 495 Kč/MWh.)
- Odhadované náklady podnikové sféry na nákup EUA byly v roce 2021 odhadovány na 503,08 mil. EUR (v případě nezavedení strategické rezervy) až 603, 7 mil. EUR (se strategickou rezervou) s postupným nárůstem na 940, 79 mil. EUR (bez strategické rezervy), respektive 1 194,09 mil. EUR (se strategickou rezervou) v roce 2030.
- Vzhledem k související debatě o snížení emisí do roku 2030 mimo sektory EU ETS by se dle prozatímních odhadů snížení o více než 12 % (oproti roku 2005) v této oblasti jevílo jako obtížně dosažitelné bez zcela nových politik a opatření, jejichž realizace by však vyžadovala i dodatečné náklady na straně regulovaných subjektů a popř. i státu. Celkovou výši těchto nákladů však není v tuto chvíli možné přesněji kvantifikovat.
- Odhad nákladů na energetické úspory byl proveden ve 3 scénářích. Ve variantě dle ASEK by se v letech 2020-2030 uspořilo 44 PJ s cca 50 mld. Kč dotací, tj. 130 mld. Kč celkem. Při protažení stávajících pravidel transpozice EED bychom museli v daných letech uspořit 97,96 PJ při cca 100 mld. Kč dotací a celkových nákladech cca 300 mld. Kč. Zpřísnění stávajících pravidel EED by mohlo pro ČR znamenat dokonce 131,38 PJ úspor při dotacích 130 mld., tj. celkem necelých 400 mld. Kč nákladů.

5) Další relevantní dopady (např. na ŽP, hospodářské, sociální, apod.):

Implementace závazků z politického rámce 2030, který má být přijat na základě tohoto sdělení bude mít zcela zásadní dopad na životní prostředí (snižování emisí GHG a látek znečišťujících ovzduší, využití zemědělské půdy a vodních zdrojů), na hospodářství (ceny energie pro obyvatele i průmysl, hodnota aktiv energetických i průmyslových podniků, konkurenceschopnost energeticky náročných sektorů zejména vůči zemím mimo EU) i sociální (struktura, výše a stabilita zaměstnanosti).

6) Pozice EK a EP:

Pozice EK je dána předloženým sdělením a doprovodnými dokumenty. Na jednání Coreperu I dne 24. 1. 2014 EK podpořila rychlé dosažení dohody mezi ČS vzhledem k přípravě pozice EU na COP 21 v roce 2015 v Paříži.

Dne 9. 1. 2014 výbory **ENVI/ITRE** hlasovaly na společném zasedání o Zprávě k Zelené knize, která byla schválena následujícím poměrem hlasů: 66 pro, 42 proti a 3 se zdrželi.

Společná zpráva ENVI/ITRE (A7-0047/2014) z 27. 1. 2014 vyzývá EK, aby v rámci klimaticko-energetického rámce do roku 2030 přijala mnohotvárný přístup založený na vzájemně se posilujících, koordinovaných a koherentních politikách a **ambiciózní závazné cíle pro redukci GHG (minimálně ve výši 40 % proti roku 1990), OZE (minimálně 30 % celkové konečné spotřeby energie) a energetickou účinnost (ve výši 40 %)**. **Všechny tři cíle by se měly dále dělit do národních závazných cílů zohledňujících jejich individuální situaci a potenciál.** Přitom ale potvrzuje, že volba energetického mixu je v kompetenci členských států. Podle zprávy jsou správně nastavené a flexibilní podpory vhodným nástroje pro podporu nákladově efektivního rozvoje a vývoje OZE a energetické účinnosti. **Národní podpory OZE by se měly postupně přesouvat k více integrovanému systému podpor na úrovni EU nebo regionů, při zohlednění dosažené úrovně vyspělosti technologií a regionálních a geografických rozdílů.** EK by měla ve spolupráci s ČS vypracovat **pro každý ČS individuální plán s jasnými závazky pro odstraňování podpor** (pro jádro, fosilní paliva, OZE). Upozorňuje na riziko, že EU nesplní svůj cíl do roku 2020 v oblasti energetické účinnosti a připomíná, že EK „přislíbila“ stanovení závazných cílů pro energetickou účinnost. Zároveň **souhlasí s dodatečnými opatřeními vůči ČS v případě, že by součet jejich závazků neumožňoval naplnit celoevropský cíl energetické účinnosti do roku 2020.** Doporučuje sektorové cíle pro energetickou účinnost v oblasti budov.

EP na svém plenárním zasedání 5. 2. 2014 schválil z vlastní iniciativy usnesení v poměru 341 hlasů pro, 263 proti a 26 se zdrželo hlasování. Pozměňovací návrh, který prosazuje závazné cíle pro OZE na národní úrovni, byl schválen těsnější většinou 347/308. V té vyjadřuje obavy z nového rámce řízení do roku 2030 a podotýká, že nový rámec musí být založen na principu spolurozhodování Rady a EP. EP považuje sdělení za „krátkozraké a neambiciózní“ na několika úrovních, především s ohledem na neexistenci národních cílů pro OZE nebo jakýchkoliv smysluplných nástrojů pro podporu energetické účinnosti. EP volá po přijetí trojice ambiciózních závazných cílů – GHG redukce minimálně na úrovni 40 %, energetické účinnosti ve výši 40 % (s rozpadem na národní cíle s ohledem na situaci a potenciál individuálních ČS) a minimálně 30% cíl na podíl OZE na finální spotřebě energie (včetně individuálních národních cílů).

7) Pozice členských zemí:

ČS se v době zpracovávání RP k návrhu vyjádřily na jednání Coreper a na pracovních skupinách pro životní prostředí a pro energetiku. ČS se drží svých dlouhodobých pozic k tomuto tématu. Z hlediska ambicí cíle k omezení emisí GHG DK, SE, DE, IT, IE, NL, PT a FR zdůraznily nutnost ambiciózního přístupu, zatímco PL, RO, SK apelovaly na pragmatický a realistický přístup.

Podporu pro ambiciózní evropský cíl pro redukci emisí GHG na úrovni min. 40 % vyjádřili také ve společném dopise ze dne 6. 1. 2014 adresovaném předsedovi EK Barrosovi, místopředsedům Rehnovi, Tajanimu a Almuniovi zástupci vlád IT, DE, FR a UK.

Podporu pro závazný cíl pro OZE vyjádřili 23. 12. 2013 v dopise na komisařku Connie Hedegaard a komisaře Gunthera Oettingera zástupci 8 členských států – AU, BE, DE, FR, DK, IR, IT a PT s odůvodněním, že stanovení závazného cíle pro redukci emisí GHG do roku 2030 přispěje k nákladové efektivitě investic, posílí vnitřní trh s elektřinou, sníží dovozní závislost EU na energetických surovinách a napomůže efektivnějšímu plánování rozvoje evropské energetické infrastruktury.

Z hlediska cílů pro OZE jsou názory ČS vyrovnanější, ale spíše převládá podpora pro flexibilitu ČS (pro např. UK, PL, FR, RO, ES, NL, SK, CZ; proti např. SE, BE, DE, DK); k energetické účinnosti se zatím ČS staví spíše opatrně a žádají vyjasnění plánů EK ve vztahu k revizi platně Směrnice. Ve vztahu k cenám energií převládá názor, který dostupné ceny a konkurenceschopnost ve vztahu k regionům mimo Unii považuje za důležitý (většina ČS kromě SE, DK či LU).

PT a ES požadují stanovení rovněž stanovení čtvrtého cíle, a to sice v oblasti přeshraničních propojení (interkonektivity) ve výši 10 % výrobních kapacit daného ČS.

Pokud jde o časový rámeček přijetí rozhodnutí, většina ČS podporuje rychlé vyjasnění pozic s ohledem na přípravu mezinárodních jednání (FR, DE, BE, IT, ES, SE, FI, DK, NL). Naopak další ČS jako PL, RO či SK vnímají výsledek mezinárodních jednání, především COP 21, jako zásadní pro určení ambicí EU. UK stručně podpořilo závazný cíl pouze pro GHG a stejně jako ES potřebu reflektovat negativní zkušenosti s některými aspekty dosavadní klimatické politiky.

BE, FR a IT dále předpokládají, že na březnové Evropské radě nebude opomenuto téma průmyslové politiky.

V rámci V4 maďarské předsednictví iniciovalo koordinaci vzájemného postupu ve vyjednávání. V současné době je připravován non-paper shrnující kompromisní stanoviska V4 z předběžných pozic (ani jeden stát ještě nemá schválenou rámcovou pozici), na kterých se shodnou. Primárně se jedná o jasnou podporu jednomu celoevropsky závaznému cíli na redukci GHG jako nákladově nejefektivnější variantě pro dosažení postupné dekarbonizace a ostražitosti nad nově navrhovaným rámcem pro implementaci celoevropských cílů (především OZE a účinnost) prostřednictvím národních akčních plánů. Státy vyjadřují obavu z porušení principu subsidiarity, omezení suverenity členských států ve tvorbě vlastního energetického mixu a k de facto rozpadu evropských závazků na závazné národní cíle pro OZE i energetickou účinnost. Dále se země V4 shodují na důrazu na ekonomickou konkurenceschopnost EU a férové rozdělení nákladů a závazků v rámci politiky do roku

2030, které by odpovídalo klimatickým i hospodářským podmínkám jednotlivých členských států.

Naopak neshoda uvnitř V4 panuje ohledně času, kdy by mělo dojít ke stanovení výše závazného cíle pro redukci GHG na úrovni EU. Zatímco ČR a SR prosazují, aby tak bylo učiněno před jednáním COP 21, tj. před UNFCCC (v principu v průběhu roku 2014), je vidět snahu PL a HU posouvat rozhodnutí i stanovení výše cíle až v návaznosti na výstupy jednání v Paříži.

Navíc se připravuje rozšířená spolupráce v rámci V4 + Rumunsko a Bulharsko, především na půdě Rady pro životní prostředí. Dne 7. 2. 2014 připravily státy V4 s BU, RO společně prohlášení z neformální schůzky ministrů těchto zemí odpovědných za klimatickou politiku, které vyjadřuje předběžné postoje zemí ke sdělení.

Přehled pozic členských států a evropských institucí k jednotlivým bodům klimaticko-energetického rámce je separátní přílohou této RP a bude průběžně aktualizován v návaznosti na průběh jednání.

8) Stav projednání v Parlamentu ČR:

RP ke sdělení Komise bude v Senátu projednávat Podvýbor pro energetiku Výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu a dále Výbor pro životní prostředí, veřejnou správu a územní rozvoj. Termín projednání v Senátu zatím nebyl stanoven (s největší pravděpodobností až v polovině března). Poté bude sdělení projednávat Výbor pro záležitosti EU. Termín projednávání ve Výboru pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny ČR v době schvalování RP nebyl znám.

9) Procedurální otázky:

a) Právní základ EU/ES:

Jedná se o nelegislativní návrh. S ohledem na diskuzi k možné legislativní úpravě nového způsobu řízení („governance“) národních opatření je potřeba zdůraznit respektování zásad subsidiarity a proporcionality a respektování práva ČS na určení podmínek využívání svých energetických zdrojů. Na druhou stranu je třeba vzít v úvahu, že stávající právní rámec již národní cíle pro OZE obsahuje, proto nelze čekat, že by se objevily nepřekonatelné právní překážky pro případné stanovení dalších cílů. Rozhodnutí o národních závazcích po roce 2020 tak bude spíše rozhodnutím politickým.

S ohledem na návrh nového způsobu řízení („governance“) výtěžek z právní analýzy zpracované MPO s ohledem na zásady subsidiarity, proporcionality a souladu s SFEU:

Z navrhovaného charakteru nového systému správy vyplývá, že pokyny EK by pro členské státy nebyly závazné. Takováto forma úpravy určité oblasti, kdy není přijímána závazná regulatorní úprava ‚shora‘ a je naopak dán široký prostor konzultacím umožňujícím účast různých aktérů na tvorbě společných pravidel, **odpovídá charakteru zásad subsidiarity a proporcionality.**

Co se týká otázky subsidiarity a proporcionality, důvody pro závěr, že cílů EU může být dosaženo lépe prostřednictvím EU, musí být odůvodněny kvalitativními nebo alespoň

kvantitativními faktory (viz bod 4 Protokolu (č. 2) o používání zásad subsidiarity a proporcionality, dále jen „Protokol“). V případě posuzování zásady subsidiarity je nutno učinit dvojí test. Jednak **komparativní test účinnosti – zjistit, zda členské státy mají prostředky (včetně finančních) k dosažení cílů**, a dále **test lepší účinnosti EU – zda je EU schopna prokázat účinnější řešení**. Rozhodující je posouzení, při kterém je třeba přihlížet k cílům Smlouvy, zájmům členských států a dotčených jednotlivců.

V rámci navrhovaného systému správy by měla Komise vypracovat podrobné pokyny k obsahu národních plánů, ve kterých by měly členské státy, kromě jiného, popisovat politiky, jimiž je dotčena národní skladba zdrojů. Komise by pak následně provedla revizi národních plánů a posoudila, zda navržená opatření jsou dostatečná k dosažení úkolů a cílů EU. V souladu se zněním čl. 194 odst. 2, druhá alinea SFEU však **nelze** za účelem dosažení cílů uvedených v čl. 194 odst. 1 SFEU **přijmout opatření, která by se dotýkala práv členských států co do stanovení podmínek pro využívání svých energetických zdrojů, volby mezi různými energetickými zdroji a základní skladby jeho zásobování energií**.

V rámci energetické politiky má EU pravomoc přijímat řádným legislativním postupem opatření k dosažení cílů stanovených v čl. 194 odst. 1 SFEU, nemá však neomezenou pravomoc přijímat taková opatření, která by se dotýkala práv členských států rozhodovat o využívání svých energetických zdrojů. Do těchto pravomocí členských států lze zasáhnout jen za účelem dosažení cílů ochrany životního prostředí dle čl. 191 odst. 1 SFEU, a to zvláštním legislativním postupem dle čl. 192 odst. 2 písm. c) SFEU (s výjimkou přechodu na řádný legislativní postup, k němuž je však třeba předchozí jednomyslné rozhodnutí Rady).

b) Hlasovací procedura: Jedná se o nelegislativní návrh, a tudíž nepodléhá hlasovací proceduře.